

KEMIILÄINEN

Kemin kaupungin tiedotuslehti / numero 3/2012

Kemin vuoden 2012 nuori yrittäjä

Lue lisää sivulta 3

Kemi vihreäksi ja viihtyisäksi

Lue lisää sivuilta 4 - 5

Kemin kaupunginteatterin syyskauden 2012 ohjelmisto

Lue lisää sivulta 9

TÄSSÄ NUMEROSSA

Pääkirjoitus	2
Kemin vuoden 2012 nuori yrittäjä valittiin	3
Kemi vihreäksi ja viihtyisäksi	4-5
Elämä Kemissä: yllätys vai unelma?	6-7
Valoa kaupunkiin	8
Kemin kaupunginteatterissa syyskaudella 2012	9
Sovitellaanko?	10-11
Toimintakeskus Takitsun työpajat	12
100 ideaa saavutettu	13
Kemin hiilijalanjälki reaaliajassa internetissä	14
Kolumni: Sienet välitunnille	15
Terveyttä kaupunkilaisille omista terveyspalveluista	16

KEMIN KAUPUNGIN PUHELINNUMEROITA

Puhelinvaihte (016) 259 111

Kemin Energia Oy

- Puhelinvaihte (016) 259 303
- Sähköviat (016) 259 341
- Sähköviat 24 h 0400 392 969

Kemin Vesi Oy

- Puhelinvaihte (016) 259 666
- Vikailmoitukset iltaisin ja viikonloppuisin 040 739 1775
- Vikailmoitukset työaikana (016) 259 659 tai (016) 259 627

Hoidon tarpeen arviointi

- Karihaaran terveysasema (016) 259 795
- Sauvosaaren terveysasema (016) 259 705
- Syväkankaan terveysasema (016) 259 800

Hammashoitolat, ajanvaraus (016) 259 769

Työntekijöiden sähköpostiosoitteet
etunimi.sukunimi@kemi.fi

Kotisivut www.kemi.fi

Lehti
sähköisenä
www.kemi.fi

Kuva: Jouni Kallankari

KOTI KEMISSÄ

Easy living, vaivatonta elämää -slogan kuvaa hyvin Kemiä, niin hyvin saavutettavia erilaiset palvelut ja harrastukset ovat. Neljän kuukauden kokemuksella Kemistä ei ehkä vielä voi rintaa röyhistellä, mutta ensituntumaa on jo saatu ja kotoutuminen on käynnistynyt hyvin.

Kemin kaunis merellinen ympäristö ja tiivis kaupunkirakenne kytkeytyvät yhteen saumattomasti upean rantaviivan ja sisäsataman alueen satsausten ansiosta. Jatkossakin kaupunkikuvan ja ympäristön sekä siihen liittyvän toiminnallisuuden kehittäminen on yhdessä sosiaali- ja terveystoimen palvelurakennemuutoksen ohella avaintehtäviämme, kuten myös työttömyyden ja syrjäytymisen ehkäisy ja kaupungin elinkeinollisen vetovoiman vahvistaminen.

Kemin elinvoiman vahvistaminen on kokonaisvaltainen juttu. Tarvitaan luovia toimenpiteitä niin ympäristön kasvojenkohotuksen, elinkeinon kehittämisen ja kaavoituksen kuin palvelujenkin sujuvuuden suhteen. Rajallisten voimavarojen kuntataloudessa tarvitaan painopisteiden

valintaa, sillä kaikkeen eivät paukut riitä. Näitä painotuksia sekä avaintehtäviä ja -tavoitteita olemme parhaillaan hakemassa mm. osana vuosien 2013-2015 toimintajana taloussuunnitelmavalmistelua.

Kaikki menestyvät asiat tarvitsevat tarinan. Mikä sitten on Kemin tarina, jolla erottaudumme myönteisesti? Olemmeko paperi- vai meri- ja satamakaupunki, luova harrastekaupunki vai logistinen kehto? Miten valjastamme tarinamme ja jalkautamme sen useiksi samansuuntaisiksi kehittämistoimenpiteiksi? Onneksemme Kemissä on aitoja mahdollisuuksia vaikka mihin lähihistorian pienistä pettymyksistä ja tulevaisuudesta haasteistakin huolimatta. Tätä kaikkea on syytä pohtia ja hakea yhteistä näkemystä kaupunkilaisten ja päättäjien kesken. Käydyt kuntavaalitkin antoivat osaltaan puhtia tähän mietintöön. Haastan kaikki kemiläiset yhteiseen ajatus-työhön kaupunkimme kehittämiseksi.

Toivotan itse kullekin hyvää loppuvuotta, olkaamme yhteyksissä!

Tero Nissinen
Kaupunginjohtaja

KEMIN KAUPUNGIN TIEDOTUSLEHTI 3/2012

Julkaisija: Kemin kaupunki

Päätoimittaja: Jukka Vilén

Toimitus: Taina Alajärvi, Eija Kantola, Irja Kavasvuo, Jani Koskela, Marja Kynsijärvi, Hanna Romppainen, Heli Veijola, AnuTiina Tervonen-Aho

Sähköposti: toimitus.kemilainen@kemi.fi

Painosmäärä: 19 200 kpl

Taitto: Mainostoimisto Reklami, Kemi

Paperi: LumiSilk 115 g/m²

Paino: Erweko Oulu 11/2012 ISSN I 1799-8751

Kemin vuoden 2012 nuori yrittäjä:

TUOMAS VARONEN OPTIKKOLIIKKEIDEN KEULALLE JO NUORENA

Kemin Yrittäjät valitsi vuoden nuoreksi yrittäjäksi optikkoliike TA Kaakinen Oy:n toimitusjohtaja Tuomas Varosen. Vuodesta 1929 lähtien toiminut liike on nykyään osa Syntam-ketjua.

Tuomas ei välttämättä ajatellut kouluaikoina, että hänestä tulisi kahdenkauppaliikkeen vetäjä ja seitsemän ihmisen työnantaja.

- Kesähommia ne olivat aluksi ja monta eri vaihtoehtoa oli mielessä armeija-aikaa odotellessa, muistelee Tuomas nuoruusvuosiensa.

Kiinnostus kasvoi armeijaa odotellessa

- Jotenkin vaan se kiinnostus alkoi hiljalleen kasvaa ja hommatkin alkoivat käyttää päiväpäivälä paremmin, miettii Tuomas. Sen

seurauksena tuli ajatus myös alalle kouluttautumisesta ja nuorimies pääsi opiskelemaan optometriksi Helsinkiin, silloiseen ammattikorkeakoulu Stadiaan. Nyt töitä on tullut paiskittua neljäntoista vuoden ajan. Siitä yrittäjänä on kulu-nut yhdeksän. Tässä sitä ollaan ja mennään Isä-Markun jalanjäljillä, muistuttaa nyt 33-vuotias toimitusjohtaja Tuomas Varonen. Sellainen oli hänen uraputkensa alku. Toki Markkukin on vieläkin puuhassa mukana.

Siistiä sisähommaa

- Sitähän tämä on, mutta myös to-

della mielenkiintoista ja monipuolista työtä. Saa tehdä asiakaspalvelua, tutkimustyötä ja lasien kanssa kun värkkää, niin myös käsityötä, arvioi Tuomas työnsä mielekkyyttä.

Tuomas Varonen sanoo, ettei liikkeessä juuri ole kahta ihan samanlaista työpäivää peräkkäin. Jokainen sisään astuva asiakas on ainutkertainen. Siitä se mielenkiinto syntyy.

Yrittäjyyden lainalaisuuksien oppiminen, säännöt, lait ja käytännöt vaativat opiskelua. Tuomas Varonen on suorittanut työnsä ohessa Markkinointi-instituutissa Yrittäjän-ammattitutkinnon.

Hyväntekeväisyys verissä

Tuomas on ollut aktiivisesti mukana myös hyväntekeväisyydessä. Joukko Syntam-ketjun liikkeitä on toimittanut asiakkailta kerättyjä käytettyjä silmälaseja paikanpäälle mm. Keniaan ja Peruun useampaan otteeseen.

Teksti ja kuva: Juha Peltoperä

Teksti: Saija Alakare

Suunnitelmakuvat: Kemin kaupunki / kaavoitus

Graffiti-airokset: sarjakuvataiteilija Emma Rask

KEMI VIHREÄKSI JA VIIHTYISÄKSI!

Kemin kaupungin kaavoitus-osastolla on kuluneen kesän aikana tehty keskustan aluetta koskeva kaupunkikuvallinen inventointi.

Sauvosaaren alue on tutkittu katu kadulta, mukaan lukien puistot ja ranta-alueet, ja tarkasteltu miltä Kemi näyttää. Samalla on mietitty mitä uudenlaisia mahdollisuuksia nykyinen rakenne kaupungille tarjoaisi.

Työn pohjalta on laadittu julkaisu ”Kemi viihtyisäksi! Kaupunkikuvallinen inventointi ja keskustan kehittämisopas”. Julkaisu on suunnattu kaupunkilaisille ja päättäjille. Sen tavoitteena on herättää ajatuksia kaupungin elinvoiman ja viihtyisyyden osalta – minkälaisia toimenpiteitä tarvitsemme, jotta Kemistä muodostuu yhä parempi asuin- ja liiketoimintaympäristö kaikille alueen asukkaille ja yrityksille.

Inventointityön tuloksena ha-

vaittiin, että Kemillä on paljon hyödyntämätöntä potentiaalia, jota jalostamalla kaupungista kehittyy vihreä vireä, idyllinen pikkukaupunki, jossa on kaunis ja toiminnallinen kaupunkipuistoverkosto.

Kehittämisehdotuksia

Inventoinnin pohjalta luotiin myös

lukuisa määrä kehittämis ehdotuksia, joiden tavoitteena on parantaa Kemin kaupunkikuvallista ilmettä ja ympäristön laatua. Julkaisussa on esitetty kehittämisajatuksia niin yleisen viihtyvyyden lisäämisestä kuin kaupallisen liikekeskustan vetovoiman parantamisesta kadunkalusteiden uusimiseen ja puistokatuja kohentamiseen.

Toimenpiteiden avulla entistä paremmasta elinympäristöstä voisi nauttia niin asukas kuin vierailijakin.

Kehittämisideoiden toteuttaminen vaatii myönteisiä rahoituspäätöksiä. Osa kehittämis ehdotuksista vaatisi mittavia investointeja, osan suhteen voidaan edetä pienemmälläkin rahalla. Kokonaisuudessaan tarvittaisiin lisää työntekijöitä kunnossapitopuolelle huolehtimaan ja hoitamaan Kemin kauniita puistoja, ranta-alueita ja istutuksia.

Periaatepäätös vetovoimaan sijoittamisesta

Kemin kaupunginhallitus teki elokuussa periaatepäätöksen sijoittaa kaupungin viihtyisyyteen ja veto-voimaan. Hallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtaja Tero Nissisen esityksen siitä, että tulevien vuosien taloussuunnitelmiin varattaisiin vuosittain erillinen määräraha kaupungin viihtyisyyttä parantaviin investointeihin. Ensimmäiset toimenpiteet tulevat näillä näkymin liittymään puistokatuja viihtyistämiseen. Kemin puisto-esplanadit ovat harvinaislaatuinen ja arvokas kaupunkikuvallinen elementti, joita pyritään jatkossa hyödyntämään kaupunkilaisten virkistyskäytössä nykyistä enemmän.

Muita merkittäviä muutostöitä

ovat kaupungin pohjoisen sisään-tulon selkeyttäminen sekä rautatieaseman ympäristön viihtyistäminen. Nämä kohteet ovat tärkeitä ensivaikutelman antajia kaupungissa vieraileville – näiden kautta voidaan toivottaa tulija tervetulleeksi kauniiseen kaupunkikeskustaan.

Vastuu ympäristön viihtyisyydestä kuuluu myös keskustan yrittäjille ja kiinteistöjen omistajille. Kaupungin esimerkin toivotaankin innostavan myös taloyhtiöitä laittamaan nurkat kuntoon ja pihat siisteiksi. Jokaisella kemiläisellä on mahdollisuus tehdä omasta kaupungistaan entistä viihtyisämpi.

Hiotaan yhdessä Kemistä esiin se viihtyisä vihreä, meren huuhtoma timantti, minkä kaupunkirakenne pitää sisällään!

- Kutsu työn esittelytilaisuuteen kulttuurikeskukseen 8.11.2012 klo 18.00 alkaen

- "Kemi viihtyisäksi! Kaupunkikuvallinen inventointi ja keskustan kehittämisopas" löytyy kaupungin etusivulta www.kemi.fi

TULEVIA TAPAHTUMIA

KEMIN KAUPUNGINORKESTERI

Joulukonsertti

Ti 4.12.2012 klo 19 Kemin kirkko

Marjukka Tepponen, sopraano

Karihaaran koulun lapsikuoro

Jukka Mylly, kapellimestari

Liput 30.11. saakka: 15€/10€/5€, ovelta: 17€/12€/7€

Ennakkomyyntipisteet: Kaupunginorkesterin toimisto, teatterin lippukassa ja kaupungintalon asiakaspalvelupiste

LÄNSI-POHJAN JOUSIKVARTETTI

Marrasmusiikki 2012

Talven hohkaa

Ti 20.11. klo 19 Kemin kirkko

Sallinen: Jousikvartetto nro 4 "Hiljaisia lauluja"

Yli-Salomäki: Hohka (kantaesitys)

Pärt: Fratres

Grieg: Kvartetto g-molli op. 27

Liput 10€/konsertti tai 15€ molemmat konsertit

Ke 21.11. klo 19 Kemin kulttuurikeskus, iso auditorio

KemiBoys

Mikko Sorri, viulu

Olli-Pekka Kajasviita, sello

Pasi Porttikivi, piano

Debussy - Piazzolla

Liput 10 €/konsertti tai 15 € molemmat konsertit

LÄNSI-POHJAN MUSIIKKIOPISTO

Pe 9.11. klo 19 Suomalaisen laulun ilta,

Jouko Juntusen oppilaat esiintyvät

Kemin kulttuurikeskus, iso auditorio

Ti 13.11. klo 19 Oppilaskonsertti

Kemin kulttuurikeskus, Sointu-sali

Pe 30.11. klo 19 Popparikonsertti

Kemin kulttuurikeskus, iso auditorio

Ti 18.12. klo 18.30 Pienten jousien joulusoitto

Kemin kulttuurikeskus, Sointu-sali

Musiikkiopiston konsertteihin on vapaa pääsy.

Designmuseon tuottama näyttely

MARIMEKKOELÄMÄÄ

- 60 vuotta väriä, raitaa ja muotoja

**TULOSSA KEMIN TAIDEMUSEOON
TAMMIKUUSSA 2013**

Kemin taidemuseo
Marina Takalon katu 3, 94100 KEMI
www.kemi.fi/taidemuseo

Yhteystiedot:

Nimi: Dina Rodrigues

Ikä: 24

Maa: Portugal-Madeira saari

Ammatti: Sosiaalityöntekijä

Mitä kautta tulin tänne:

Kansainvälisen liikkuvuuden ohjelma –
Leonardo d’Vinci

ELÄMÄ KEMISSÄ: YLLÄTYS VAI UNELMA?

Oli suuri yllätys ja mukana pientä pelkoakin, kun sain kuulla uutisen, että tulen viettämään kuusi kuukautta työskennellen Suomessa ja kaupungissa nimeltä Kemi. Sinä päivänä paistoi aurinko ja oli lämmin talvipäivä Madeiran saarella, missä kylmyys on vain illuusio!

Kuvat: Dinan henkilökohtainen kuva-arkisto ja Pixmac

Joku varoitti minua kylmyydestä, mutta kertoi myös, että Joulupukki oli vielä elossa ja asui vain muutaman tunnin ajomatkan päässä Kemistä.

Yritin motivoida itseäni ja rauhoitella mieltäni peloista. Nuo pelot toivat hieman varovaisen asenteen ja muutama "euro" menikin ostaessa vaatteita ja sopivia kenkiä, mutta päässäni pyöri ainoastaan kysymys: "Minä varmaan kuolen siihen kylmyyteen". Kuitenkin pääsin siihen ratkaisuun, että paras "lääke" olisi juuri "lähteminen"! Ja paras lääke se tosiaankin on ollut!

Vuoden 2012 ensimmäinen päivä oli merkitty jäähyväisille Madeiran kuumien auringon alla ja toinen päivä saapumispäiväksi paikkaan, joka muutti paljon maailmankäsitystäni. Kun katselin maisemia lentokoneen ikkunasta, ensimmäinen ajatus oli "Pelottavan iso!" Tunnin unen jälkeen heräsin juuri sopivasti, oli vain viisi minuuttia lentokoneen laskeutukseen Kemin lentoasemalle. Toinen ajatus oli: "Pitää ostaa lisää vaatteita!"

Kemi oli itselleni täysin tuntematon paikka maailmassa, enkä olisi uskonut että se on niin valkoinen. Totuus on, että ajan kanssa aloin tuntea jatkuvasti ajatusta sisälläni "En olisi ikinä uskonut, että kylmyys voisi lämmittää niin paljon!" Portugalista tulleet matkakumppanini olivat mukana tekemässä tästä kokemuksesta epätavallisen – kokemuksen, joka on täynnä taianomaisia hetkiä ja muistojen rakennelmia. Nämä muistot varmasti ohjaavat meidät vielä yhteen lähitulevaisuudessa!

Alussa päivät kuluivat hieman sekavin tuntein eteenpäin. Mielialani on aina ollut riippuvainen auringosta ja täällä päivät olivat niin lyhyitä, että oli vaikeaa löytää rutiineille tasapaino. Opin kuitenkin nauttimaan kuunvalosta ja sen kauneudesta. Öisin lumi erottui hyvin ja otti näin pääroolin itselleen.

Taivas esitti silloin tällöin uskomattoman esityksen revontulten muodossa ja otimme revontulet

vastaan halausten kera ja suunnattoman riemun vallitessa. Tällöin pohjoisen tähdet näyttivät tietä tehden hetkeksi ikimuistoisen.

Joskus ihmiset katsoivat oudosti, kun lumipallot lentelivät Kemin kaduilla - lumitaistelut, jotka päättyivät vasta ajan myötä kasautuneisiin lumikinoksiin. Nuoret aikuiset, jotka ovat ylittäneet lasten leikki-ikä, halusivat havainnollistaa paluun lapsuuteen, jossa lunta näki vain piirretyissä joulun aikaan. Emme siis epäroineet mennä ulos vaikka pakkasta oli -20 astetta.

Aloimme kutsua kaupunkia "söpöksi". Talot, kadut, jäänyt meri ja mahdollisuus kävellä sen päällä taannutti meidät jälleen lapsiksi. Kaikki näytti värikkäältä piirrokselta, joka oli hetki hetkeltä tulossa todellisemmaksi ja jossa olimme astumassa tämän piirroksen sisään antaen sille elämän.

Myös maisemat olivat aina yhtä ihmeellisiä silmille, jotka eivät olleet koskaan nähneet vastaavaa. Aloimme oppia nauttimaan "sinisistä hetkistä", joita olivat ne hetket, jolloin yö alkoi ottaa vallan tehden lumesta vielä kauniimman.

Gastronomisten herkkujen ehdoton kuningatar oli pulla! Ahmimme sitä paljon ja resepti on jo Portugalissa. Poronliha ja sen monet versiot ovat myös asioita, joita voisin myös kokeilla uudestaan. Suolakurkut ja tumma leipä olivat myös todella mukava tuttavuus. Itse asiassa niistä on tullut jo tapa, koska ne ovat niin hyviä ja terveellisiä. Parhaat pizzat olivat San Milanossa. Paras paikka sosiaalisille kontakteille oli Cornerissa ja niissä baareissa, joissa elävä musiikki kutsui luokseen.

Kulttuurista sen verran, että rutiinit täytettiin työn kunnioittamisella, täsmällisyydellä ja työhön

suhtauduttiin vakavasti. Kahvi ei ole mikään syy tauoille tai työpaikalta lähtemiselle! Huomattava oli, että kaikelle on aikansa ja aina on mahdollisuus täyttää kalenteri. Olemme päässeet siihen tulokseen, että tuottavuus riippuu täysin noista asioista ja päivän päätteeksi on hyvä tunne tehdystä työstä.

Sauna käy todella hyvin rentoutumiseen! Se on myös täydellinen tapa elvyttää keho ja mieli. Alussa alastomuus oli suuri kynnys, mutta ensimmäisen kerran jälkeen olin jo unohtanut koko asian. Nykypäivinä ajan puute on ainoa rajoitus. Varmaa on, että jonnain päivä haluan itselleni oman saunan. Oli suuri yllätys kun saimme kuulla, että melkein kaikissa taloissa on oma sauna! Portugalissa saunoja on vain kylpylöissä ja hotelleissa.

Talot olivat myös näkemisen arvoisia. Yksinkertaisia, kauniita ja puisia, suomalais-tyyppisiä! Lumi antoi "spesiaalisen kosketuksen". Myös halu kokeilla mökettä, jotka antaisivat mukavan maalaismaisen kosketuksen, kasvoi.

Jää tarjosi tietämättään mahdollisuuden kaatumiselle, kun yritimme taitoluistella! Hiihdon harjoittelu on tuottanut tulosta ja voin kertoa, että haluaisin harjoitella sitä lisää. Hieman nolotti, kun hiihdin lasten kanssa ja he osasivat niin hyvin... joka kyllä kertoo paljon talvilajien kulttuurin juurtumista Suomeen. Näimme myös kilpailua, jossa suksien käsittelytaidot eivät jättäneet paljon tilaa sanoille.

Jungon mäki kannusti myös luovuuteen... pulkkien puuttessa käytimme muovipusseja, joita saimme kaupasta. Niiden uusio-ikäkäyttöominaisuudet olivat myös loistavat.

Päivä, jolloin ulkona oli -30 astetta pakkasta, oli myös sama päivä jolloin meitä kiehtoi upea Lumilinna, missä naimisiinmeno voi olla eksoottinen ja uskomaton kokemus! Veistosten kauneus saivat aikaan surrealistisen vaikutelman. Olin halunnut kokeilla tätä epätavallista hotellia.... No ehkä seuraavalla kerralla.

Loppujen lopuksi kylmyys ei koskaan ollut hidaste Portugalista tulleeille tytöille, jotka elivät täysillä ne hetket, joita Kemi heille talviaikana tarjosi.

Kaiken kaikkiaan tämä oli "YL-LÄTYS" ja "UNELMA" juuri sille tytölle, joka ei olisi ikinä uskonut, että kylmä voisi lämmittää niin paljon!

VALOA KAUPUNKIIN

Kuva: Eija Kantola • Teksti: Jukka Vilén

Kemin keskustan valaistuksen elävöittämisprojekti päättyy vuoden lopussa. Projekti on soveltunut erityisen hyvin Peräpohjolan pimeään syksyyn ja alkutalven tuoden omalta osaltaan valoa pimeyteen. Kolmivuotisessa projektissa on tavoitteena ollut tuoda kaupunkikeskustaan uutta ilmettä ja vetovoimaa sekä ilahduttaa keskustassa asioivia ihmisiä perinte-

stä katuvalaistuksesta poikkeavilla valaistusratkaisuilla.

Projektin myötä on elämyksellistä valaistusta rakennettu Valtakadulle, Keskuspuistokadulle ja Kauppakadulle sekä Täiköntorin ja Meripuiston alueelle. Projektisuunnitelmassa mukana olleelle Meripuistokadulle sekä kaupungintalolle ei valaistusta projektirahoituksen puitteissa kyetty rakentamaan. Kaupunkikeskustan

valaistuksen elävöittäminen jatkuu vielä ensi vuonna Valotila-projektin puitteissa yhteistyössä Lapin Yliopiston kanssa kahdella kolmella yksittäisellä kohteella.

Olisi hienoa, jos kaupungissa toimivat liikkeet ja kiinteistöt osallistuisivat omalta osaltaan kaupunkikuvan kehittämiseen ja edesauttaisivat näin kaupungin uuden valoilmmeen rakentamista asentamalla omiin toimitiloihin ja

kiinteistöihin yleisilmeeseen sopivia valoja. Valojen tulee olla lämpimän valkoisia ja energiatehokkaita led-valoja tai köynnöksiä. Valoilla voi luoda pimeään aikaan hyvinkin edullisesti näyttäviä elämyksiä. Luvan yleisten katualueiden valaisuun antaa Kemin teknisestä palvelukeskuksesta yhdyskuntatekniikan osasto.

Ilmianna naapurisi!

Kemiläinen avaa alkutalven ankeuteen kaikille kemiläisille avoimen pihavalokilpailun. Ilmianna oma tai naapurisi taidokkaasti valaistu piha tai liiketila kemiläisen toimitukseen sähköpostiosoitteeseen toimitus.kemilainen@kemi.fi. Toimitus suorittaa joulukuun alussa katselmuksen kaupungissa ja palkitsee kolme parasta pihaa lahjakorteilla. Toimitus ottaa itselleen myös oikeuden valita parhaiten valaistuksi pihaksi myös sinun pihasi vaikka et olisi ilmoittanutkaan. Jos ovellesi koputetaan pimeänä iltana, kannattaa ovi avata. Voi olla, että oven takana ei olekaan joulupukki vaan joku muu, jolla on lahjakortti kädessä ja hyvät mielessä!

Löydä unelmatonttisi jo tänään

Kemin kaupungin tonttorilta löydät helposti Kemin alueen vapaat omakotitontit.

Käy osoitteessa <http://tonttitori.keminkaari.fi/> ja unelmatonttisi saattaa löytyä jo tänään.

Lisätietoa tonttiasioissa

- puh. (016) 259 644
- puh. (016) 259 600

ROVAN
ASUNTOALUE
ETENEE!

Kemin kaupunginteatterissa SYYSKAUDELLE 2012

Kuvat: Kalle Nurminen ja Ismo Perkkiö

Tony Roper PYKKÄRIT

Käännös Aino Pirola, ohjaus Iris Rannio, lavastus Kalle Nurminen

Skottilaisen menestysnäytelmän tapahtumat sijoittuvat 1950-luvun alkuun, jolloin televisiot, puhelimet, pesukoneet ja jääkaapit vasta tekivät tulostaan.

Neljä naista kohtaa yleisessä pyykkituvassa uudenvuodenaattona. Pyykkiä pestessään naiset pesevät myös elämänsä pyykkiä ja jakavat surunsa, unelmansa ja juomansa solidaarisesti keskenään. Naisten haaveita kuljettaa nauhalta kuultava Jari Sillanpään musiikki.

Eeva Litmanen ENTÄS NYT EEVA?

Näyttelijä SatuTalan mutkaton ja viihteellinen esitys eläkkeelle jäävästä floristista. Esitykset teatteriravintolassa.

Kimmo Virtanen & Johanna Keinänen MÖRKÖJEN YÖ

Ohjaus Kimmo Virtanen, lavastus Arvo Jokiniemi

Yli 4-vuotiaille suunnattu uusi kotimainen satunäytelmä. Mörköjen yö on raikas ja humoristinen kertomus lasten ja vähän aikuis-tenkin peloista. Esitykset teatterin Sipi-näyttämöllä.

Ken Ludwig DIIVAT

Ensi-ilta 17.11.2012

Ohjaus Kimmo Hirvenmäki, lavastus Samuli Juopperi (vier.)

Farssilta haiskahtava komedia, jossa ei ole rahtuakaan syvälyä, ei ainuttakaan poliittista kannanottoa, ei nimeksikään asiaa. Esityksen ajaksi aivot saa jättää teatterin narikkaan ilmaiseksi. Ulkovaatteista peritään 1 €.

Laurie Wylie ILLALLINEN YHDELLE

Palaa ohjelmistoon 28.12. Huom! Vain 6 esitystä ajalla 28.12. – 3.1.

Ohjaus Kimmo Hirvenmäki, lavastus Kalle Nurminen

Illallinen yhdelle on klassikkonsa veroinen! Maria Peren ja Jukka Lempisen huikea esitys, joka vatkaa naurulihaksia, ja josta ei tarvitse poistua tyhjin vatsoin. Esitykset teatteriravintolassa.

VIERAILUJA

Varietee Magican varieteeshow vierailee teatterin suurella näyttämöllä ma 19.11. klo 18 ja ti 20.11. klo 18.

Tulossa tammikuussa:

KOM – TEATTERI Markus Nummen KARKKIPÄIVÄ

pe 11.1. klo 19 ja
la 12.1. klo 14 ja klo 19

Teatterin lippukassa on avoinna ti - pe klo 14 - 19 ja aina kaksi tuntia ennen esityksiä. Lippukassa (016) 258 232, www.kemi.fi/teatteri
Teatterilippuja voi ostaa myös netistä www.piletti.fi

SOVITELLAANKO?

Teksti ja kuva: Taina Alajärvi

Lapin sovittelutoimiston tiloissa kohtaavat kasvotusten 30-vuotias pahoinpitelijä ja pahoinpiteilyn uhri sekä kaksi sovittelijaa. Aloite sovittelusta on tullut poliisilta. Asianosaiset sopivat, että anteeksi-pyyntö lisäksi pahoinpitelijä korvaa uhrille syntyneet vahingot.

Kyse on rikos- ja riita-asioiden sovittelusta. Sovittelutoiminnan vastaava Sanna Toivainen kertoo, että sovittelussa on ollut vuosien varrella kaiken ikäisiä asiakkaita. Nuorin on ollut 7-vuotias ja vanhin 80-vuotias.

Sovitteluohjaaja Esa Savolainen muistuttaa, että alle 15-vuotiaakin on itse korvausvelvollinen aiheuttamastaan vahingosta, vaikka ei ole rikosoikeudellisessa vastuussa. Alaikäisten sovitteluisa usein päädytään työkorvaukseen vahingonkorvauksen hyvittämisessä, koska vanhempien ei ole pakko maksaa alle 18-vuotiaan vahingonkorvauksia.

Sovittelun aloittamisen taustalla on hyvin usein rikosilmoitus. Käräjäoikeudessa rikosasian käsittelyprosessi voi kestää jopa vuoden, jolloin odotusaika varsinkin uhrille on pitkä. Sovitteluun pääsee nopeasti. Sovittelussa tehdyt sopimukset pitävät pääsääntöisesti hyvin ja esimerkiksi rahalliset korvaukset maksetaan lähes poikkeuksetta.

- Rikoksentehtyjä ja uhri kohta-

vat sovittelussa kasvotusten, millä on varmaankin suuri vaikutus sopimusten pitämiseen, pohdiskelee Sanna.

Sopua löytyy

Kemissä rikos- ja eräiden riita-asioiden sovittelu on aloitettu jo vuonna 1992. Sovittelutoimiston toiminta-alue laajeni Lapin aluehallintoviraston ja Kemmin kaupungin välisellä toimeksiantosopimuksella kesäkuussa 2012 kattamaan

lähes koko Lapin (poislukien Rovaniemi, Ranua ja Posio). Samalla nimi muutettiin Länsi-Lapin sovittelutoimistosta Lapin sovittelutoimistoksi. Kemmin kaupungin sosiaali- ja terveystalvelukeskuksen alaisena toimivan rikos- ja riita-asioiden sovittelun kustannukset korvaa täysimääräisenä valtio.

Lapin sovittelutoimiston ja Sodankylän toimipisteen viiden työntekijän lisäksi sovittelua tekee noin 70 vapaaehtoista sovittelijaa Lapin alueella. Kemissä aktiivisia vapaa-

ehtoisia sovittelijoita on noin 20. Vapaaehtoiset sovittelijat koulutetaan ja he toimivat sovittelutoimiston valvonnan ja ohjauksen alaisina. Viimeisin koulutus järjestettiin marraskuussa 2011. Koulutukseen halukkaita oli enemmän kuin ne 12 henkilöä, jotka valittiin.

- On hienoa, että vapaaehtoistyö sovittelun piirissä kiinnostaa niin monia, kertoo Sanna. Sovittelijoille maksetaan kulukorvaus heidän tekemästään vapaaehtoistyöstä.

- Länsi-Lapin sovittelutoimiston

Kuvassa vasemmalta oikealle: sovittelutoiminnan vastaava Sanna Toivainen, sovittelutoiminnan ohjaajat Maarit Silvola ja Esa Savolainen

RIKOS- JA RIITA-ASIOIDEN SOVITTELU PÄHKINÄNKUORESSA

SOVITTELUN TARKOITUS:

Sovittelun tarkoituksena on tarjota rikoksen osapuolille mahdollisuus toistensa kohtaamiseen ja rikoksesta aiheutuneiden fyysisten, psyykkisten ja aineellisten vahinkojen korvaamiseen. Sovittelun toteutuminen edellyttää kaikkien osapuolten suostumusta sovitteluun. Alaikäisen kohdalla edellytetään myös huoltajan suostumusta. Osapuolilla on oikeus peruuttaa suostumus milloin tahansa sovittelun aikana. Sovittelu on puolueetonta, luottamuksellista, vapaaehtoista ja maksutonta.

MITÄ SOVITELLAAN?

Sovitella voidaan mm. vahingonteot, pahoinpitelyt, varkaudet, kotirauhanrikkomiset, riita-asiat, alle 15-vuotiaiden tekemät rikkomukset, lähisuhdeväkivaltatapaukset

MISTÄ ALOITE SOVITTELULLE ?

Sovittelualoitteen voi tehdä kumpi tahansa rikoksen tai riidan osapuolista, alaikäisen vanhemmat, poliisi, syyttäjä, sosiaalityöntekijä tai muu viranomainen. Yleensä sovitteluun tullaan poliisin rikostutkinnan kautta, mutta on myös mahdollista ottaa itse yhteyttä sovittelutoimistoon.

KETKÄ TOIMIVAT SOVITTELIJOINA?

Vapaaehtoiset tehtävään koulutetut sovittelijat sovittelutoimiston ohjauksessa sekä sovittelutoimiston työntekijät!

MITÄ HYÖTYÄ SOVITTELUSTA ON?

- Rikoksen tai riidan osapuolet voivat kohdata toisensa turvallisesti
- Osapuolet pääsevät itse osallistumaan asian ratkaisuun
- Mahdollisuus saada aikaan sopimus molempia osapuolia tyydyttävällä tavalla
- Saavutettu sovinto voidaan huomioida syyteharkinnassa tai rangaistusta tuomittaessa
- Asianomistajarikoksissa asian käsittely päättyy saavutettuun sovintoon

Lapin sovittelutoimisto (Kemi) ja Sodankylän toimipiste vastaa sovittelupalvelun tuottamisesta alueella: Kemi, Kemijärvi, Simo, Tervola, Tornio, Ylitornio, Pello, Kolari, Sodankylä, Savukoski, Pelkosenniemi, Salla, Kemijärvi, Muonio, Enontekiö, Kittilä, Inari ja Utsjoki

Sovittelua säätelee laki Rikos- ja eräiden riita-asioiden sovittelusta (1015/2005).

Lisätietoa sovittelusta mm. Terveyden ja Hyvinvoinnin laitoksen www.sivuilta.thl.fi/sovittelu

LAPIN SOVITTELUTOIMISTO

Keskuspuistokatu 20, 2 krs. 94100 Kemi
etunimi.sukunimi@kemi.fi

Sovittelutoiminnan vastaava Sanna Toivainen, puh. 0400 238 002

Sovitteluohjaajat: Esa Savolainen, puh. 0400 238 005
Maarit Silvola, puh. 0400 238 017

alueella sovitteluja on aloitettu vuosittain 150 - 200, kertoo sovitteluohjaaja Maarit Silvola. Aloitettujen sovittelujen määrä kasvaa arviolta noin kolmeen sataan toiminta-alueen laajentumisen myötä. Aloitetuista sovitteluista sopuun päätyy 70 - 80 %, noin 20 % aloitetuista sovitteluista ei toteudu lainkaan esim. jonkun asianomaisen kieltäytymisen vuoksi. Mikäli asianomaiset saadaan saman pöydän ääreen, sovittelu päättyy sopuun 90 %:sti. Sovittelut pyritään

järjestämään asiakaslähtöisesti ja ne tapahtuvat usein arki-iltais.

- Parasta tässä työssä on se hetki, kun osapuolet käsittelevät sovun syntymisen merkiksi, vastaavat Sanna, Maarit ja Esa. Ja se, kun näkee miten vakavina toimistolle tulleet asianomaiset lähtevät helpottunein mielin kotejaan kohti.

TOIMINTAKESKUS TAKITSUN TYÖPAJAT

Teksti ja kuva: Matias Sunnari

Toimintakeskus Takitsu on nimensä mukaisesti monitoimitalo, joka tarjoaa nuorille paikan vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin nuorisotilalla, sekä työharjoitteluun, kuntouttavaan työtoimintaan tai työkokeiluun työpajoilla. Työpajoja ovat: LumiStudio, Työpaja Senkki ja Kädentaitopaja Tuulenpunojat. Harjoittelijaksi pajoille voi päästä työ- ja elinkeinotoimiston, sosiaalitoimiston tai Kelan kautta, joko ohjattuna tai omaloitteisesti käymällä itse haastattelussa pajaohjaajan luona.

Harjoittelusopimus on tyypillisesti kuukauden mittainen ja niitä voidaan jaksottaa jopa kuuteen kuukauteen asti nuoren tarpeiden mukaan. Sopimuksen lähestyessä loppuaan pyritään nuorelle varmistamaan jatkopolku esim. kouluun, toiseen harjoittelupaikkaan tai avoimille työmarkkinoille.

LumiStudio

LumiStudiolla keskitytään tietotekniikkaan ja mediaan erilaisilla tehtävillä joihin kuuluu mm: tietokoneen kokoaminen komponenteista, erilaisten käyttöjärjestelmien asennus, esitteiden ja julisteiden suunnittelu ja valmistus sekä valokuvien editointi ja entisöinti. LumiStudiassa nuorella on mahdollisuus oppia käyttämään käyttöjärjestelmiä ja ohjelmia sujuvasti ja turvallisesti. LumiStudio tekee tiivistä yhteistyötä kaupungin nuorisotilojen kanssa ja valmistaa kaikki nuorisotyön tapahtumajulisteet sekä esitteet. LumiStudiolla harjoittelijat osallistuvat myös Anime-, ja LAN-tapahtumien järjestelyyn sekä musiikkitapahtumien taltiointiin.

Työpaja Senkki

Työpaja Senkissä nuoret harjoittelevat pääasiassa huonekalujen entisöintiä. Asiakkaiden työtilaukset ovat useimmiten vanhahkojen, mutta arvokkaiden huonekalujen, kuten tuolien, pöytien sekä hyllyjen kunnostamista sekä uudel-

Sami työn ääressä

leen maalausta tai lakkausta. Tarpeen vaatiessa Senkissä tehdään myös muita puukäsityöalan töitä tilauksien mukaan. Pajalla nuorille opastetaan yleisimpien puukäsityöalan laitteiden, mm: hiomakoneiden, vannesahan, sirkkelin sekä muiden työkalujen turvallisen ja oikeaoppisen käyttötapa.

Tuulenpunojat

Kädentaitopaja Tuulenpunojat on kolme kuukautta kerrallaan kestävä toimintapaja, johon voi hakea

vain sosiaalitoimiston kautta kuntouttavaan työtoimintaan. Kädentaitopaja on taiteiden, liikkeen, elämänhallinnan ja kädentaitojen työpaja. Työpajajaksot suunnitellaan aina ennakoon jokaiselle ryhmälle sopivaksi. Pajassa voidaan tehdä mitä erilaisimpia käsitöitä, maalaamisesta kynttilävalantaan.

Pajojen yhteistoiminnot

Joka viikko pajalaisten kesken järjestetään yhteistä tekemistä, esi-

merkiksi liikuntailtapäivä, harrastusmahdollisuuteen tutustuminen, teatterikäynti, koulu- tai työpaikkavierailu jne. Nuorille järjestetään kuukausittain myös keittiöpäiviä, joiden tarkoituksena on opettaa nuoria tekemään ruokaa alusta loppuun itse, ettei aina tarvitsisi turvautua roskaruokaan. Samalla nuoret saavat tietoa ruoan laadusta, terveysvaikutuksista sekä kustannuksista.

LUMISTUDIOLAINEN SAMI KIMPIMÄKI

Mikä oli sinun polkusi työpajalle?

- Tieto työpajamahdollisuudesta tuli alun perin työ- ja elinkeinotoimistolta. Olin työttömänä noin kahdeksan kuukautta ennen LumiStudiolle tuloa. Olin täällä alkujaan kolme kuukautta, kunnes sain muualta töitä. Töiden loputtua olin kesällä pari kuukautta työttömänä, kunnes hain takaisin LumiStudiolle harjoittelemaan, nyt olen uudelleen kolme kuukautta täällä.

Millaisista työtehtävistä olet pitänyt eniten?

- Julisteiden teko on ihan mukavaa ja palkitsevaa. Myös tapahtumien järjestämisessä on mukava olla mukana.

Joko sinun jatkosuunnitelmasi pajajakson jälkeen on selvillä?

- Pajajakson jälkeen menen tammikuussa armeijaan, jonka jälkeen lähdän opiskelemaan tietotekniikan insinööriksi Kuopioon.

TERVETULOA KEMIN TYÖVÄEN- OPISTOON!

Kemin työväenopisto tarjoaa koulutustehtävänsä mukaisesti helposti saavutettavaa, laadukasta koulutusta, joka antaa elämän eri vaiheissa tilaisuuden omaehtoiseen oppimiseen ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Erityisesti senioreille suunnattuja harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia on tarjolla monia. Uutuutena mainittakoon Seniorien sekakuoro. Lisäksi ohjelmassa on joogaryhmä, englantia iltapäivällä, eläkeläisten keskusteluryhmä, hyvän mielen iltapäivä ikäihmisille, ukkokerho, senioritanssi.

Koko työväenopiston ohjelma on täynnä mukavia mahdollisuuksia huolehtia omasta terveydestään, niin fyysisestä kuin psyykkisestäkin. Onhan kulttuurin, taiteen sekä itsetekemisen ja omaehtoisen toiminnan vaikutus kansalaisten hyvinvointiin monin tutkimuksin todettu.

Toivotankin kaikki lämpimästi tervetulleiksi viihtymään Kemin työväenopistoon!

Marjaliisa Hynninen, rehtori

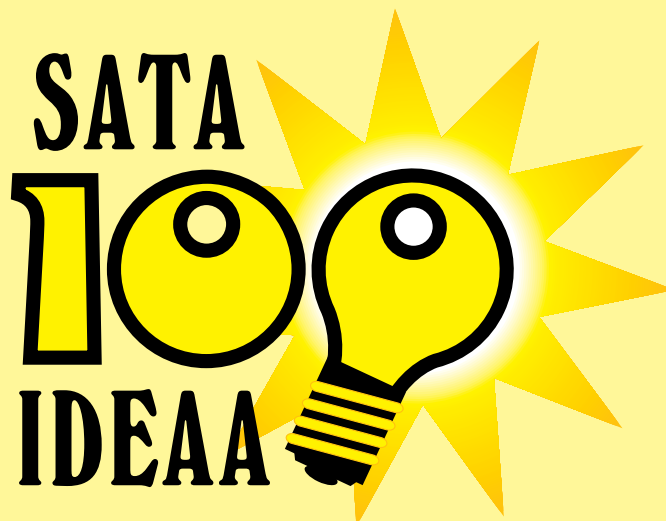

KEMIN KAUPUNGIN- KIRJASTO

Kirjastossa järjestetään
Lukupiiri eri aihealueista
12.11. ja 10.12.2012 klo 17.30.

Talk talk tanssiteos
esitetään kirjastossa
19.11.2012 klo 18.00.

Teksti: Jukka Vilén

100 IDEAA SAAVUTETTU - KIITOS

Kemiläinen-lehdessä avattiin helmikuussa 100 ideaa -kampanja, jossa kerättiin kuntalaisilta kehittämisideoita omasta kotikaupungista.

Ideoita haluttiin nimenomaan tavallisilta kuntalaisilta, jotka ovat kaupunkimme palveluiden käyttäjinä parhaita asiantuntijoita kehittämään kaupunkia ja sen palveluita.

Ideoita on tullut runsaasti, kiitoksia niistä. Tiivistetysti voisi sanoa, että kaupunkilaiset tuntevat huolta kaupungin puistojen, uimarantojen ja vapaa-ajanviettoalueiden siisteystensä. Monissa ideoissa tuotiin myös esille halua lisätä tapahtumia ja erityisesti kulttuuri-tapahtumia katukuvassa. Sahansaaren kadun turvallisuuden lisääminen pohjoisten kaupungiosien lasten koulutien turvaamiseksi sai myös runsaasti huomiota.

Aloitteet on syyskuussa käsitelty kaupun-

ginjohtajan johtoryhmässä ja toimitettu jatkovalmisteluja varten palveluiden tuottajien johtoryhmiin ja sitä kautta eri toimialojen viranhaltijoille. Vuoden 2013 talousarviovalmistelussa on kaupunkilaisilta saatua palautetta kuunneltu herkällä korvalla. Vaikka tätä kirjoitettaessa talousarvio vuodelle 2013 on vasta valmistelussa, näyttää monien kuntalaisten esittämien ideoiden eteneminen hyvin lupaavalta. Uskon, että jo ensi vuonna useita aloitteissa esitettyjä kehittämisideoita aloitetaneen toteuttaa käytännön tasolla. Kemiläinen seuraa ideoiden etenemistä.

Kiitoksia aktiivisuudesta ja innosta parantaa kaupunkia entistä viihtyisämmäksi ja turvallisemmaksi paikaksi asua.

COMING SOON

[HTTP://KEMIPATHS.COM/](http://kemipaths.com/)

Kemin hiilijalanjälki REAALIAJASSA INTERNETISSÄ

Teksti: Risto Pöykkiö
Kuva: Pixmac

Kemin kaupunki on aloittanut hiilidioksidipäästöjen seurannan. Kaupungin hiilidioksidipäästöjen kehitystä voi seurata lähes reaaliajassa Internet-osoitteessa www.CO2-raportti.fi

Kemin kaupunki on mukana Benviroc Oy:n hiilidioksidin raportointipalvelussa. Palvelulla saadaan tietoa Kemin kaupungin hiilidioksidipäästöistä ja eri päästölähteistä sekä hiilidioksidipäästölähteiden %-osuuksista. Tiedon saaminen on tarpeen, jotta kaupungin hiilijalanjälkeä voidaan ylipäättensä edes ajatella pienennettävän.

Seuranta netissä

Vuonna 2008 perustettu verkossa ilmestyvä sitoutumaton uutislehti www.CO2-raportti.fi kertoo lukijoilleen ajankohtaisimmat uutiset ilmastomuutoksesta ja energias-
ta. Raportti julkaisee myös ainutlaatuista, koko Suomen kattavaa, kuntatasolle asti ulottuvaa kasvi-
huonekaasujen viikkotilastoa, joka kertoo kuluttajien sähkönkulutuksen, rakennusten sekä käyttöveden lämmityksen, tieliikenteen, maata-

louden ja jätehuollon päästöt.

Juttuarkistossa on valikoituja artikkeleita ilmastosta ja energias-
ta vuodesta 2005 lähtien. Blogissa ja mielipidekirjoituksissa alan asiantuntijat kertovat näkemyksiään aiheesta. Ilmastovinkit-palstalla julkaistaan ajankohtaisia vinkkejä, joiden avulla tavallinen kuluttaja voi vähentää ja tehostaa energiankulutustaan ja pienentää päästöjään. Ilmastomuutossivulla kerrotaan perustietoja ilmastomuutoksen syistä ja seurauksista.

Raportti tuotetaan yhteistyössä Suomen Tietotoimiston (STT), Suomen ympäristökeskuksen (SYKE), Benviroc Oy:n ja GWP Oy:n kanssa. Päästöjen seuranta-menettelyn kehitykseen on saatu rahoitusta Teknologian ja innovaatioiden tutkimuskeskuksesta (Tekes).

Raportissa esitetty kasvihuonekaasujen laskenta perustuu Benviroc Oy:n ja GWP Oy:n kehittä-

mään laskentamalliin, joka vastaa päästöraportoinnin uusimpia kansainvälisiä standardeja. Laskentamalli vastaa tapaa, jolla Suomi raportoi päästönsä YK:n ilmastositomukselle.

Viikkotilasto

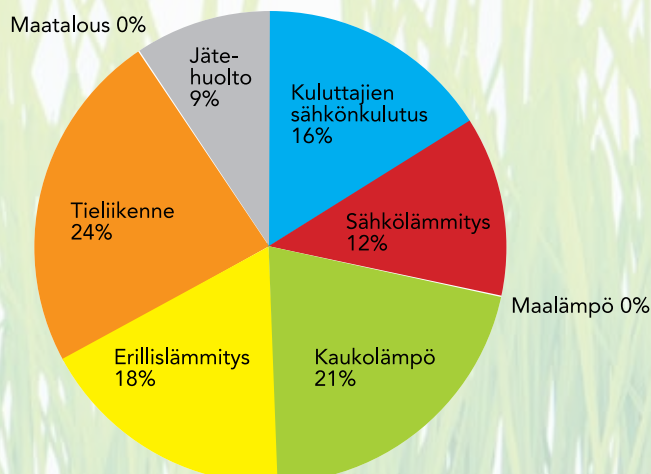
Viikkotilaston tarkoituksena on konkretisoida arkipäivän valintojen merkitys ilmastomuutokselle tarjoamalla lähes reaaliaikaista tietoa kasvihuonekaasujen päästöistä. Päästöjen viikkoraportointimenetelmä on Suomessa ensimmäinen laatuaan, ja maailmallaakin sovelluksia on kehitetty ainoastaan muutamalle alueelle.

Viikkotilasto koostuu viidestä osasta: kuluttajien sähkön kulutus, lämmitys, tieliikenne, maatalous ja jätehuolto. Viikkotilastossa eivät ole mukana teollisuuden energiankulutus eivätkä prosessipäästöt. Viikkotilastossa ovat mu-

kana tärkeimmät ilmastoa lämmittävät kaasut: hiilidioksidi, metaani ja dityppioksidi.

Metaanin ja dityppioksidin päästöt voidaan yhteismitallistaa hiilidioksidipäästöiksi käyttäen niin kutsuttua lämmitysvaikutuskerrointa. Esimerkiksi 1 kg metaania vastaa lämmitysvaikutukseltaan 21 kg hiilidioksidia. Dityppioksidi on vieläkin voimakkaampi kasvi-
huonekaasu: 1 kg dityppioksidia vastaa 310 kg hiilidioksidia. Viikkotilastoissa päästöt ilmaistaan hiilidioksidi-ekvivalentteina, mikä tarkoittaa, että myös metaalin ja dityppioksidipäästöjen ilmastovai-
kutukset on yhteismitallistettu vastamaan hiilidioksidipäästöjä.

KEMIN KASVIHUONEPÄÄSTÖJEN JAKAUTUMINEN ERI SEKTOREILLE VUONNA 2010 (ILMAN TEOLLISUUTTA)

KOLUMNI

Heli Veijola

SIENET VÄLITUNNILLE!

Eli mitä koulun pihalla saa ja ei saa tehdä

Jossain vaiheessa tulevaisuutta kaikkien Suomen koulujen pihalle on maalattu ruudukko, jonka jokaisessa ruudussa on numero. Näissä numeroissa ruuduissa oppilaat seisovat kypärä päässä tuulettumassa välitunnin ajan. Ettei vain sattuisi jotain. Tällaista tulevaisuudenkuvaa oli mielessään maalaillut kaupunkimme kansliapäällikkö Jukka opettajavuosiinsa, kun välituntien turvallisuus oli taas keran noussut puheenaiheeksi.

Viime keväänä sain eräältä oppilaan huoltajalta hyvin aiheellisen kysymyksen asiasta. Hän kysyi, miksi kaikki poikamainen vauhdikas ja jännä on kiellettyä tekemistä välitunneilla. Pitääkö lasten seisoa välitunnit koulun pihalla kuin sienet konsanaan, hän ihmetteli.

Samaan aikaan, kun Suomen nuorien toivotaan liikkuvan enemmän, on koulujen pihalla yhä enemmän asioita, joita ei saa tehdä. Jotta kukaan ei loukkaantuisi. Jotta mitään ei sattuisi. Jotta voitaisiin estää epäasiallista käyttäytymistä, kiusaamistakin. Jotta koulu ei pahimmillaan joutuisi iltapäivälehtien lööppeihin, eikä välituntivalvoja oikeuteen.

Myös oman kouluni pihalla on kiellettyjä asioita. Ei saa kiivetä – mihinkään. Voi pudota. Vain paikalle tarkoituksella tuotuihin standarditurvatarastettuihin leikkelineisiin saa kiivetä. Ei saa painia, ei saa pelata sählyä. Keinusta ei saa hypätä. Puomeilla ei saa tasapainoilla. Lumivuorenvalloitus on ehdottomasti kielletty. Mitään ei saa heitellä. Välitunnilla ei saa ajaa pyörällä, ei leikkiä potkulaudalla, eikä... Eikä oikeastaan saa juostakaan. Voi tulla törmäys. Piiloon meneminenkin on vähän vaikeaa, kun sallitut piilot tiedä-

vät kaikki. Nämä kiellot oppilaat tietävät. Keräsin ne heiltä. Pyysin vain kertomaan, mikä on kiellettyä koulun pihalla.

Saa leikkiä vain sellaista, missä ei tule riitaa ja tönimistä, eikä putoa, kompastu tai kaadu, kiteytti yksi oppilaista.

Vaikka turvallisuus on asia, jota tulee suunnitella, arvioida ja toteuttaa tinkimättömästi, on olemassa myös vääränlaista turvallisuutta. Kolhutkin kuuluvat asiaan elämässä. Niistä oppii. On loppupeleissä hyvin epäturvallista, jos lapsemme eivät opi touhuamaan luonnollisia asioita yhdessä, odotamaan vuoroaan, olemaan eri mieltä ja sopimaan asioita. Puhumattakaan siitä, että tasapaino, lihaksisto, hermosto, verenkierto-

Suomalainen välitunti on itse asiassa vientituote. Kun Yhdistyneet Arabiemiraatit osti muutama vuosi sitten suomalaista peruskouluosaamista, he saivat suomalaisen pedagogiikan ja didaktiikan mukana lapsilleen välitunnit ja erääseen kouluun myös lappilaisen Lappset Groupin leikkivälineet pihalle. Lasten jaksaminen ja sitä kautta oppiminen on kuuleman mukaan parantunut kovasti. Välituntiperinnettä voikin pitää yhtenä suomalaisena innovaationa, sitä pitää kehittää, eikä näivetä. Koulun piha voi olla yhtä aikaa turvallinen ja toiminnallinen.

Turvatoiminnallinen välituntipiha on jaettu erilaisiin toimintoihin selkeästi. Jos saisin toivoa, toivotsinkin kaikille Kemin koulupihoil-

tettu Välkä-kurssilla pienempien liikuttajiksi. Yläkoululaisekin voisivat suorittaa vaikka yhtenä valinnaisena kurssina alaluokkalaisten välituntiliikunnan ohjauksen.

Turvatoiminnallisen välitunnin säännöt on suunniteltu yhteistyöllä. Toivottavaa olisi avoin keskustelu koulun ja kodin välille siitä, kuinka me annamme lapsien liikua ja touhuta koulussa ja kotona. Tasapaino turvallisuuden ja salitun tekemisen välille olisi hyvä löytää yhdessä. Oppilaiden mielihope asiasta tulee kuin tykin suusta. He haluaisivat tanssia, luistella, pelata koripalloa, jalkapalloa, sählyä, leikkiä hiekkalaatikolla, leikkiä piilosta, rakentaa puumajan, lennättää leijaa... ideat saada sydän kunnolla sykkimään välitunnilla eivät heiltä lopu.

Tuki- ja liikuntaelämästä, sekä mielenterveyden sairaudet ovat Kemissä Terveystien ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan hälyttävän paljon yleisempiä kuin valtakunnassa keskimäärin. Terveys on kansallisuusomaisuutta, jota tulisi varjella. Liikkuminen auttaisi noihin molempiin edellä mainittuihin terveyspulmiin. Lapselle liikkuminen on luonnollista. Lapset ovat kuitenkin riippuvaisia meistä aikuisista tässäkin asiassa. Lapsena omaksutut harrastukset siirtyvät aikuisuuden tavoiksi. On aikuisten vastuulla antaa malli ja mahdollisuus lapsille liikkua – ja meidän aikuisten tulisi muuten liikkua itsekin! Tekisi mieleni laittaa välitunnit työpaikoille ja koteihin. VÄLITUNNILLE kaikki – ylös, ulos ja hetkeksi liikkumaan!

Me ihmiset kun emme ole sienä.

”SUOMALAINEN VÄLITUNTI ON ITSE ASIASSA VIENTITUOTE.”

elämästä ja luusto eivät kehity ja vahvistu, jos niitä ei monipuolisesti, säännöllisesti ja tehokkaasti liikuta ja käytä. Liikkuminen ja leikkiminen vaikuttaa voimakkaasti aivojenkin kehitykseen. Lapsi tarvitsee vähintään kaksi tuntia reipasta liikuntaa joka päivä, kokonaisuutena voi muodostua vaikkakin kymmenen minuutin pätkistä.

Eläinten maailmassa on oikeastaan vain kolme ryhmädynamiikkasääntöä: seuraa kaveria, älä jää liikkua jälkeen, älä törmää kavereiin. Näillä säännöillä sillit, kurjet, muurahaiset, mehiläiset, porot ja muut ryhmässä elävät pärjäävät jo aika pitkälle hyvinkin vauhdikkaissa tilanteissa. Luulisi ihmislapsen oppivan ja hallitsevan nämä samat perusasiat, jos vain saa niitä harjaannuttua.

le runsaasti leikkivälineitä ja -telineitä, tilaa sählylle, jalkapallosele, pituushypylle, ehkäpä musiikkivälikä ja skeittiramppikin olisi paikallaan – se on nykypäivää. Myös ”sieniruudukkoita” saisi olla mukana, sillä joskus on toki paikallaan vain jutella. Opettaja Olli Kelhän vetämässä Liikkuva koulu -ohjelmassa on yhtenä ideana hankkia Kemin koulujen välitunneille niin välineitä kuin vetäjiäkin, joten ”ennustan ja tunnustan, että parempaa on tulossa...”

Turvatoiminnallisella välituntipiha on ohjattua ja suunniteltua toimintaa. Isommista oppilaista voisi kouluttaa pienempien leikkittäjiä välituntivalvojen avuksi. Tätä kokeillaan tänä lukuvuonna ainakin Takajärven koululla, jossa 5. ja 6. luokan oppilaat on koulu-

TERVEYTTÄ KAUPUNKILAISILLE OMISTA TERVEYSPALVELUISTA

Teksti:
Mari Kärkkäinen,
johtava lääkäri ja
Outi Kääriäinen,
terveydenhuollon johtaja
Kuva: Pixmac

Hoitotakuu toteutuu Kemlin terveyskeskuksessa. Asiakkaan tarpeen mukaan aika annetaan joko lääkärin tai sairaanhoitajan vastaanotolle.

Kemin terveyspalvelujen toiminnasta on olemassa erilaisia mielikuvia, negatiivisiakin. Hoidon saatavuudessa on ollut ongelmia. Tilanteen parantamiseksi on haettu uudenlaisia ratkaisuja. Tällä hetkellä hoitotakuu toteutuu Kemlin terveyskeskuksessa. Asiakkaan on saatava hoidon tarpeen arviointi kolmen vuorokauden kuluessa yhteydenotosta ja hänelle tulee antaa vastaanottoaika kiireettömään hoitoon kolmen kuukauden kuluessa, kuitenkin alle puolen vuoden sisällä. Aika annetaan joko lääkärin tai sairaanhoitajan vastaanotolle, riippuen asiakkaan tarpeesta.

Neuvoja verkostakin

Opiskelijoille suunnattuja verkko-neuvontasivuja on kehitetty yhdessä Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kanssa ja tämä sivusto löytyy Internetistä osoitteesta <http://www.sosiaalikalleg.fi/sosiaalijaterveyspalvelut/>. Palvelu on henkilökohtaista ja edellyttää kirjautumista henkilökohdaisella tunnisteella. Ammatillaiset antavat tukeaan erilaisten asioiden käsittelemiseksi myös verkossa.

Me haluamme huolehtia henkilöstömme jaksamisesta, jotta saamme osaajat viihtymään terveyskeskuksessa ja samalla pyrim-

me kehittämään rekrytointiamme, jotta voimme varmistaa palvelujen saatavuuden alueellamme myös tulevaisuudessa. Osaava henkilöstö on vahvasti mukana käytännön kehittämistyössä. Mm. INR-pkl:n ja toiminnastamme ollaan oltu kiinnostuneita valtakunnallisestikin. Lisäksi suun terveydenhuolto toimii erityisen hyvin Kemissä. Me kaikki täällä terveyspalveluissa työskentelemme potilaiden parhaaksi ja näemme, että henkilökohtainen käynti ammatillaisen luona varmistaa asiakkaan omaan hoitoon ja hoito-ohjeiden toteuttamiseen liittyvien kysymysten parhaan käsittelyn.

Olettehan tutustuneet lisäksi Kemlin terveyspalvelujen verkkosivuihin osoitteessa www.kemi.fi. Sivustolta löytyy paljon tietoa omatoimiseen terveyden edistämiseen ja itsehoito-ohjeita. Terveyspalvelujen sivulla tiedotamme omasta toiminnastamme ja kaikista ajankohtaisista tapahtumista koskien terveyspalvelutoimintaa. Otamme lisäksi mielellämme vastaan palautetta kaupunkilaisilta kehittymistä silmällä pitäen.

Asiantuntevaa henkilökuntaa

Omat asiantuntijalääkärimme keskittyvät hoitamaan monisairaita kaupunkilaisia ja lyhyempiä ajanvarauksia kiire- ja päiväpäivystyksessä hoidetaan toistaiseksi os-topalveluna. Omaa vastaanottoa pitävät sairaanhoitajat ovat peruskoulutuksensa ja työkokemuksensa lisäksi toimipaikkakoulutettuja ja he ovat antaneet näytön osaamisestaan. Kemiläiset saavat myös näiltä osin laadukasta hoitoa ja onkin valitettavaa, että meillä jää hyvin paljon perumattomia hoitoaikoja käyttämättä lääkärin ja sairaanhoitajien vastaanotoilla. Käyttämättä jääneellä ajalla voisimme hoitaa paljon enemmän kaupunkilaisten terveysongelmia.

Neuvolatoiminta on tärkeä osa ennaltaehkäisevää terveystyötä. Neuvoloissa työskennellään ahkerasti nuorten perheiden, äitien ja lasten hyvinvoinnin edistämiseksi. Tulevaisuudessa pyrimme lisäämään myös muiden ikäryhmien neuvolapalveluita.

